

Enheten för samhällsplanering
Anna Jacobson

2019-11-07

Dnr: TSN 2019-156

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över SOU 2019-36 Skattelättnad för arbetsresor - en avstånds-baserad och färdmedelsneutral skattereduktion för längre arbetsresor

Region Östergötland har beretts möjlighet att yttra sig över Reseavdragskommitténs betänkande Skattelättnad för arbetsresor – en avstånds-baserad och färdmedelsneutral skattereduktion för längre arbetsresor.

Bakgrund

Huvuddelen av alla arbetsresor, cirka 80 procent, är under 30 kilometer enkel väg och omkring hälften av resorna är under 10 kilometer. Knappt 60 procent av resorna görs med bil, knappt 20 procent med kollektivtrafik och drygt 20 procent till fots eller med cykel, de senare nästan helt på avstånd under 10 kilometer. Resmönstren skiljer sig åt mellan olika delar av landet. I storstadsområden, är andelen kollektivtrafik mycket högre än genomsnittet i landet, medan resor med bil dominerar kraftigt i mer glesbebyggda regioner. En skattelättnad för arbetsresor ska underlätta för att skattskyldiga ska kunna bo och verka i hela landet, även där kollektivtrafikalternativ saknas eller är begränsade.

Reseavdragskommittén föreslår att reseavdraget i sin nuvarande kostnadsbaserade form avskaffas. En avstånds-baserad och färdmedelsneutral skattereduktion för längre resor mellan bostaden och arbetsplatsen (arbetsresor) införs. Formen skattereduktion innebär att skattelättnaden blir oberoende av den skattskyldiges inkomst och marginalskatt.

Synpunkter på förslaget om ett förändrat reseavdragssystem

Region Östergötland är positiv till ett förändrat reseavdragssystem men saknar tydliga mål

Region Östergötland är positiv till en översyn och ett förändrat reseavdragssystem. Reseavdraget har ofta varit ifrågasatt och det nuvarande regelverket har ansetts gynna storstadsområden och arbetsresande med bil jämfört med andra transportmedel, vilket inte premierar resor med låga utsläpp. Reglerna har även kritiserats för svårigheten att kontrollera inkomna uppgifter.

Kommitténs förslag till ny avståndsbaserad och färdmedelsneutral skattereduktion för längre arbetsresor har en bra inriktning. En skattereduktion ger till skillnad från avdrag samma skattelättnad oberoende av inkomst, vilket bidrar till jämställdhet och minskade regionala skillnader. Vad som inte framkommer är vilka mål de nya förslaget vill styra mot. Ett antal fördelar lyfts upp, exempelvis ökad jämställdhet och mer klimatnytta, men de övergripande målen är inte tydliga. Utan ett tydligt mål blir det svårt att avgöra om förslagen anses kunna möta uppsatta mål.

Ytterligare analys krävs för att utforma ett förslag som tydligare behandlar målkonflikter och som tydliggör vilka avvägningar som gjorts mellan de olika målen

Region Östergötland gör samma analys som SKL när det gäller behovet av ytterligare analys för att utforma ett förslag som behandlar målkonflikter och som tydliggör vilka avvägningar som gjorts mellan de olika målen. Det finns oklarheter i förslaget kring vad syftet med förändringen är och på vilket sätt det gynnar eller missgynnar gles- och landsbygder.

Region Östergötland välkomnar att förslaget gynnar kollektivtrafikresenärer jämfört med dagens system

Region Östergötland välkomnar att förslaget gynnar kollektivtrafikresenärer jämfört med dagens system, då reduktionen i förslaget blir lika för alla transportslag och enbart baserat på avstånd. Resenärer som arbetspendlar med buss, tåg och bil behandlas lika och utsläppen av klimatgaser och andra utsläpp av luftföroreningar bedöms kunna minska, om även i blygsam omfattning. Den nya modellen är också positiv för samåkning, då alla personer i fordonet får samma skattelättnad.

Region Östergötland anser att begreppet bristfällig kollektivtrafik är missvisande, då det inte finns något mål om att alla resor ska kunna ske med kollektivtrafik, och föreslår istället att begreppet lågt utbud av kollektivtrafik används.

Region Östergötland avstyrker ett system som riskerar att ge negativa effekter för möjligheterna till regionförstoring och minskar rörligheten på arbetsmarknaden

Arbetsgivarna inom kommuner och regioner står inför stora utmaningar gällande kompetensförsörjning där regionförstoring är en viktig del i att kunna säkerställa arbetskraftsbehovet i verksamheterna framöver. Region Östergötland delar Resekommittén bedömning att såväl dagens reseavdrag som den föreslagna avståndsbaserade skattereduktionen underlättar för

Enheten för samhällsplanering
Anna Jacobson

2019-11-07

Dnr: TSN 2019-156

arbetspendling över längre avstånd, och därmed positivt bidrar till förstörade arbetsmarknader och en bättre matchning mellan arbetssökande och arbetsgivare. Tillgänglighet till arbete och rörligheten på arbetsmarknaden är viktiga förutsättningar för regional tillväxt och utveckling.

Då en av utgångspunkterna för förslaget är att reseavdraget ska bidra till regionförstoring och därigenom underlätta rörligheten på arbetsmarknaden och samtidigt bidra till klimatmålen för transportsektorn 2030, krävs ett system som kan balansera de båda delarna. Region Östergötland anser inte att det är tillräckligt utrett på vilket sätt reseavdragssystemet bidrar till regionförstoring. Gränsen för att ta del av skattereduktionen är ett avstånd mellan bostad och arbetsplats, enkel väg som överstiger 30 kilometer och upp till 80 kilometer. En gräns som inte bidrar till regionförstoring. Region Östergötland avstyrker ett system som riskerar att ge negativa effekter för möjligheterna till regionförstoring och minskar rörligheten på arbetsmarknaden.

Analys av administration och kontroll

Region Östergötland har i detta yttrande inte tagit ställning till betänkandet ur ett arbetsgivarperspektiv. Administration och kontroll utvecklas och görs enligt förslaget säkrare genom att arbetsgivaren ska lämna uppgift om arbetsplatsens adress i arbetsgivardeklarationen. Effekterna av en sådan förändring för Region Östergötland som arbetsgivare har inte utretts.

Julie Tran
Trafik- och samhällsplanerings-
nämndens ordförandeAndreas Capilla
Regionutvecklingsdirektör